

روانشناسی کودک

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بچه‌های

آرام و ساکت

کودکان سالمی نیستند

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مجمع علوم انسانی

دیگران از داشتن چنین کودکی صحبت میکنند . از نظر روانی و پزشکی يك كودك سالم و بدون نقص دارای تحرك و جنبش زیادیت و آرام نشستن او تقریباً غیرممکن است . يك كودك احتیاج بجنبش دارد تا شكفته گردد و رشد کند . حالت خمودگی وعدم تحرك بیشتر او را بحالت بزرگسالان در میآورد و از جرگه كودكان سالم خارج میکند .

بنابراین هر پدر و مادری باید خیلی زود و بدون تردید و دودلی در فکر پیدا کردن دلیل سکوت و افسردگی کودکی باشد و این رفتار او را يك حالت غیرطبیعی بشمار آورد . البته معالجه چنین حالتی در درجه اول احتیاج شناخت

بقیه در صفحه ۵۴

همه ما بدون شك در موارد زیادی بخانواده هائی برخوردیم که دازای کودکی بسیار آرام و ساکت و بقول معروف « عاقل » هستند . این بچه‌ها همیشه سرشان بكار خودشان گرم است ، شلوغ نمیکند و شیطنت ندارند البته شیطنتی که هر کودکی در سنین هشت نسالگی دارد و کاملاً طبیعی بنظر میرسد . در نگاه این بچه‌ها يك نوع بی تفاوتی ، خونسردی و حتی غم و ناراحتی دیده میشود که بی اختیار هر بیننده‌ای را متوجه حالت غیرعادی آنها میکند . البته بسیاری از پدر و مادرها بخاطر اینکه خسته و گرفتار هستند از داشتن چنین بچه‌ای احساس ناراحتی نمیکند و برعکس چون آزار و اذیت زیادی بآنها نمیکند خوشحال و راضی هستند . بهمین جهت با بی‌توجهی و بی‌توجهی او را بطل خود رها میکنند و شاید با افتخار نزد

بچه‌های آرام و ساکت

بقیه از صفحه ۵

دلایل و علل بروز آن دارد . یافتن علت بیماری قدیمی بزرگ برای بهبود آنست .

در میان دلایلی که روانکاوان در مورد بروز چنین حالتی میان بعضی از بچه‌ها ذکر میکنند یکی از آنها مهم‌تر از بقیه بنظر میرسد و آن وجود يك فرد پر جنب و جوش و شیطان و پرتحرک در خانواده است . معمولاً کودکی که در خانه بدین ترتیب و با چنین حالتی جلب توجه دیگران را میکند ناخودآگاه باعث میشود که بخواهر یا برادرش از نظر روحی لطمه وارد شود و او را با اجتماع کودکان انزوا طلب و ساکت بفرستد . یکی دیگر از این موارد وجود يك شخصیت بارز و ممتاز در خانواده است . يك پدر بسیار مشخص و دارای مقام والا ، يك برادر خیلی درس‌خوان

و زرتنگ ، يك مادر مشهور و يابرجسته همگی ميتوانند بدون هيچ نظر خاصی روی روح كودك اثر بگذارند و در او عقده خودكم بينی بوجود آورند بطوریکه او قادر به ابراز شخصیت خود نباشد و ترجیح دهد خود را از اجتماع کنار بکشد و در اطراف خویش حصار بلند و محکم بنا کند و دنیای کوچکی برای خود بسازد . این دنیای کوچک جا برای پذیرش دیگران ندارد و كودك بکسی اجازه ورود بدنای خویش را نمیدهد .

كودك در این دو حالت وجود خود را در مقابل آن شخص مسخره و مضحك میدانند و در کمال احتیاط سعی میکنند از جلوی او کنار بروند و توجه دیگران را بخود مشغول نکنند .

این احساس عدم قدرت و حقارت گاهی اوقات با عصبانیت های شدید همراه میشود و كودك را موجود ناراحت و خودخور باریا آورد . کینه توزی یکی دیگر از احساسهای چنین كودکی است . او از همه متنفر میشود و فکر میکند همه افراد دست بدست هم داده اند تا او را از بین ببرند .

مورد سوم بروز این ناراحتی باز هم در وجود يك فرد خانواده یافت میشود . يك برادر یا خواهر عزیزدانه و یا يك فرد خیلی گرمای خانواده که به علل بخصوصی با او بیش از هر کس دیگر محبت میشود باعث میگرد که حس حسادت برادر و خواهر دیگر خود را برانگیزد . وجود حسادت خود يك دلیل محکم برای حالت انزواطلبی كودك میگردد .

مورد چهارم شکست در درس و گرفتن نمرات

بد است . كودکی که با سعی و کوشش زیاد درس میخواند اگر بعلمت کمروئی و یا دلیل بخصوص دیگر نتواند درس خود را خوب جواب بدهد و یا تکلیف مدرسه مناسبی تحویل معلم خویش بدهد با آسانی جزو این گروه كودکان ساکت و آرام قرار میگردد . كودك در این مورد عدم اعتماد زیادی به هوش و حافظه و قدرت فراگیری خود پیدا و خویش را سرزنش میکند .

این سرزنشهای مداوم باعث میشود که کم کم كودك، خود را از بچه های زرتنگ و درس خوان جدا کند و از اینکه قدرت و قابلیت پیشروی را ندارد احساس شرماری نماید . در این لحظه كودك خود را شکست خورده مبیندازد و بهمین جهت صلاح خود را بکناری میگذارد و مبارزه را پایان میدهد . همین حالت باعث میشود که او بهمه چیز بی اعتناء شود و در خود احساس عدم قدرت برای مبارزات مختلف را بنماید .

این حالت بدترین موقعیت و حساسترین وضعی است که يك بچه پیدا میکند چون باعث میشود فکر كودك فاسج شود و از هر حرکتی باز ایستد ، در مقابل دیگران قدرت حرف زدن و ابراز نظر خود را از دست میدهد و سعی میکند خود را بدست رویاها و خیالات پوچ و واهی بسپارد . او راه خود را در همین رویاها خواهد جست و طرح آینده و زندگی خود را خواهد ریخت . مسلماً اتخاذ هر تصمیم در چنین موقعیتی برای كودك خطرناک است چون افکار او را دگرگون

لطفاً ورق بزیند

خواهد ساخت و این افکار هر قدر هم که ساده باشد باز هم در رفتارش تأثیر خواهد کرد و ممکن است او را از راه صحیح زندگی دور کند .

چه میتوان کرد ؟ در این مورد نقش پدر و مادر و مربیان بسیار حساس و مشکل است و احتیاج بدقت و مراقبت طولانی دارد . وظیفه پدر و مادر اینست که مهربان و مبور باشند و سعی کنند در نهایت وسواس و بندوبست آنکه کودک متوجه شود بکمک او بستانند اولین کاری که والدین باید انجام دهند جستجوی علت این ناراحتی است . اگر وجود يك فرد بخصوص در خانواده باعث ناراحتی کودک است پدر و مادر میتوانند برای مدت کمی او را از خانه دور کنند و در يك پانسیون بگذارند . البته اگر امکان داشته باشد که آن شخص ثالث از خانه دور بشود بهتر است در غیر اینصورت میتوان از راه حل اول استفاده کرد . اگر این دو راه حل بنظر غیرممکن میرسد بهتر است تاحد امکان پدر و مادر از مقایسه کردن کودک با دیگران و بخصوص آن فرد خودداری کنند و احساس حقارت را در او نیفزایند . رعایت حد تعادل در محبت بین فرزندان و مراقبت شدید در نحوه رفتار خیلی موثر است . استثناء گذاردن بین کودک و بقیه نیز ممکن است کار را خرابتر کند و او را متوجه

جریان نماید . بهتر آنست که طرز رفتار پدر و مادر بیکباره تغییر نکنند بلکه بطور کاملاً نامحسوس و کم کم محبتشان را باو زیادتر کنند و مراقبت و مواظبت دقیق تری انجام دهند .

در صورتیکه ناراحتی کودک از درس و مدرسه است ملاقات پدر و مادر با مربی کودک ممکن است راه حل های مناسبی بنظر آنها برساند ، درس اضافی خواندن ، معلم سرخانه گرفتن تشویق و ترغیب و ملائمت مربی همگی باعث میشود که کودک خیلی زود ناراحتی اش را فراموش کند .

در این یادآوری مختصر کلیه مواردی که «عدم اعتماد بخود» را در کودک بوجود می آورد و همچنین راه حل هایی که موجود است ذکر نگردیده زیرا این ناراحتی «که اگر بموقع به آن توجه نگردد مشکلات مهمی در زندگی فرد بوجود می آورد» بعلا مختلف بروز می کند . ولی اصل مسلم این است که اگر کودکی ناگهان حالت طبیعی و عادی خود را از دست داد و مبدل بکودکی گوشه گیر و ساکت شد پدر و مادر نباید او را فراموش کنند بلکه بیشتر از هر وقت دیگر باید مراقب و مواظب باشند تا دوباره نشاط طبیعی و ذاتی خود را باز یابد . ●

۱۳۳۸
۱۳۳۹
۱۳۴۰
۱۳۴۱
۱۳۴۲
۱۳۴۳
۱۳۴۴
۱۳۴۵
۱۳۴۶
۱۳۴۷
۱۳۴۸
۱۳۴۹
۱۳۵۰
۱۳۵۱
۱۳۵۲
۱۳۵۳
۱۳۵۴
۱۳۵۵
۱۳۵۶
۱۳۵۷
۱۳۵۸
۱۳۵۹
۱۳۶۰
۱۳۶۱
۱۳۶۲
۱۳۶۳
۱۳۶۴
۱۳۶۵
۱۳۶۶
۱۳۶۷
۱۳۶۸
۱۳۶۹
۱۳۷۰
۱۳۷۱
۱۳۷۲
۱۳۷۳
۱۳۷۴
۱۳۷۵
۱۳۷۶
۱۳۷۷
۱۳۷۸
۱۳۷۹
۱۳۸۰
۱۳۸۱
۱۳۸۲
۱۳۸۳
۱۳۸۴
۱۳۸۵
۱۳۸۶
۱۳۸۷
۱۳۸۸
۱۳۸۹
۱۳۹۰
۱۳۹۱
۱۳۹۲
۱۳۹۳
۱۳۹۴
۱۳۹۵
۱۳۹۶
۱۳۹۷
۱۳۹۸
۱۳۹۹
۱۴۰۰

مجموعه مقالات و مطالعات فرنگی
مجله علمی و ادبی